

Kongres samo- upravljanja

Peti kongres Zveze komunistov Slovenije je pravkar zaključil delo. Delegati so se razšli na svoja delovna mesta ter ponesli s seboj nova spoznanja o tem, česa se velja ogibati in kaj pospeševati v oblikovanju socialističnih družbenih odnosov. Vsak kongres takšne organizacije, kakršna je Zveza komunistov, je pomemben mejnik, ki zaznamuje, do kod smo prišli, kaj dobrega in kaj slabega storili ter kam smo usmerili svojo pot v prihodnje.

Tak je tudi peti kongres Zveze komunistov Slovenije. Predsedem je bil to dogovor samoupravljalcev, saj je bilo samoupravljanje osrednja tema razgovorov kongresa. Govorili so delegati, ki imajo bogate izkušnje s tega področja in nekdo je prav slikovito povedal, ko je dejal, da so govorili ljudje, ki imajo že diplomu samoupravljanja.

Prav nič čudnega ni, če je samoupravljanje dalo vsebinsko celotnemu kongresu, saj je to bistvo vsega, za kar si prizadevamo. Tehnokraci si predstavljajo socializem v kopici tovarn, visoki industrijski proizvodnji in mislijo, da ga je moč meriti kar na valje in zgolj s takšnim kazalcem kakršen je npr. narodni dohodek na prebivalca. Če bi le po tem merili, kaj je socializem, potem so v ZDA že globoko v socializmu.

Stvari pa vendarle niso tako preproste. Za socializem je treba vsekar še kaj več, četudi si socializma še zdaleč ne predstavljamo v reosčini kitajske komunije. Predstavljamo si ga v človekovi svobodi, ki naj ne bo formalna, kakršna je v kapitalističnih državah in ki se izraža zgolj v volilni pravici, pa še ta marsikje ni niti enaka niti splošna. Svoboda naj bo v tem, da človek svobodno uravnava družbene odnose in da suvereno obvladuje zakone, ki so doslej delovali neodvisno od njegove volje. Prav v tem pa je vsebovana tista globoka misel o samoupravljanju, da ni nad njim niti kapitalista niti birokrata, ki bi razpolagal z njegovim delom.

Graditev samoupravljanja pa je kaj dolgotrajen proces. Še v našem podjetju, kjer je stvar v primerjavi s celotno družbo sila preprosta, zadnja leta vse bolj in bolj uveljavlja, vrh tega pa je tej obliki gradenj dan velik poudarek v vseh naših družbenih planih — od federacije in republike do vseh komun. Zato smo planirali v letu 1965 približno 450 stanovanj za trg, in sicer 2 stolpnici po 48 stanovanj v Celju na Otoku III, zatem 3 stolp-

Nadaljevanje na 2. strani

NA ROB PLANA ZA 1965:

Storilnost gor ali vrednost točke dol! To je zdaj izbira

Gospodarski načrt za leto 1965 sprejemamo šele sedaj. To je pač zato, ker prej ni bilo znano — in delno tudi še sedaj ni — kako daleč bodo posegli ukrepi o zmanjšanju investicijske dejavnosti.

Ko proučimo letošnji zvezni in republiški družbeni plan, kakor tudi plane občin in investitorjev, namere bank in druge faktorje, se prepričamo, da je letos treba računati z znatno manjšo gradbeno konjunkturo kot prejšnja leta. Analize našega tržišča po bazenih pa kažejo, da so med njimi znatne razlike in, če je ponekod situacija še kar zadovoljiva, je za nekatere poslovne enote naše gradbene operative perspektiva dokaj slaba.

Sedaj se pa maje še gradnja za trg

Mislili smo in tudi zapisano je bilo tako, da bo gradnja stanovanj za trg stekla v večjem obsegu. Če takole laik gleda na jugoslovansko gospodarstvo, se mu to zdi nekako prav. Včasih smo brali statistične podatke o potrošnji osnovnih vrst gradbenega materiala preračunane na prebivalca pri nas in videli, da zelo zaostajamo za zahodno Evropo. Ker se radi uvrščamo že med »razvite« dežele, smo mislili, da se obseg gradnje ne bo bistveno zmanjšal, le za preusmeritev gre. Zadnja leta smo si zagotovili številne in obsežne lokacije za gradnjo za trg. Ko smo pred kratkim sumirali že

LETO VII. ŠT. 84

Ljubljana, aprila 1965

gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Teorija in stvarnost

Razgovor z generalnim direktorjem podjetja ing. Hugom Keržanom o gradnji stanovanj za trg v našem podjetju

Gradnja za trg se je v naši republiki razvila tako kot nikjer drugje v državi, saj smo lani v Sloveniji zgradili v družbenem sektorju že nad 40 % vseh stanovanj za trg. Zato smo se obrnili z nekaj vprašanji na generalnega direktorja ing. Huga Keržana, da bi izvedeli, kako se bo ta oblika gradnje razvijala letos in prihodnja leta v okviru našega kolektiva

»Kakšen obseg gradnje za trg smo letos planirali v podjetju?«

»Plan gradenj za trg za leto 1965 je precej obsežen, saj smo pri tem upoštevali dejstvo, da se ta gradnja zadnja leta vse bolj in bolj uveljavlja, vrh tega pa je tej obliki gradenj dan velik poudarek v vseh naših družbenih planih — od federacije in republike do vseh komun. Zato smo planirali v letu 1965 približno 450 stanovanj za trg, in sicer 2 stolpnici po 48 stanovanj v Celju na Otoku III, zatem 3 stolp-

či po 20 stanovanj v Kranju, 2 stolpnici po 48 stanovanj na Jesenicah, 3 stolpnici po 20 stanovanj v Mariboru in slednjič še okrog 120 stanovanj v blokkih v Novih Jaršah v Ljubljani. Skupno torej 432 stanovanj. Če dodamo k temu še dve hali v Kopru, ki bi jih prav tako gradili za trg, bi znašala po planu vrednost vseh objektov za trg letos okrog 3,5 milijarde din.«

»Ali lahko računamo, da bo ta plan tudi izpolnjen?«

»To je pa seveda drugo vprašanje. V teoriji in načelih smo vsi pripravljeni podpirati gradnjo za trg, takoj pa se ustavimo ob sredstvih, pri denarju. Naše podjetje se je obrnilo na več občinskih stanovanjskih skladov, vendar brez posebnega odziva. Skladi so se že prejšnja leta preveč angažirali, spričo bližnje reorganizacije v stanovanjskem gospodarstvu pa so sploh postali precej previdni. Lastnih sredstev za gradnjo za trg imamo 350 milijonov (lani smo jih dali 150), od republiškega stanovanjskega sklada dobimo še 250 milijonov kredita, od splošne gospodarske banke pa 350 milijonov. Skupno z lastnimi sredstvi je to vsega 850 milijonov. Kot vidite, je precejšnja razlika med 3500 in 850 milijoni.«

»In kako nameravate uskladiti ta nesorazmerja?«

»Razumljivo je, da ne bomo mogli toliko graditi, kot bi lahko in kolikor zmoremo. Zato bo treba reševati tiste kraje, kjer najbolj primanjkuje dela. Zlasti velja to za Celje in Kranj, predvsem pa za Ljubljano. Nujno bo treba izvršiti večje premike, skratka, ljudje se bodo morali premakniti tja, kjer nas čaka delo. Celjani se bodo kmalu odpravili v Ravne, kjer bomo gradili nova stanovanjska naselja, nekaj del smo dobili tudi v Velenju (Energokemični kombinat) in v Cinkarni. V Kranju bomo gradili novo pnevmatikarno, medtem ko bo treba z gradnjo stolpnic na Jesenicah počakati na leto 1966. Tudi v Celju bo verjetno dograjena le ena stolpnica. Kot rečeno, pa bo najtežje v Ljubljani.«

Nadaljevanje na 2. strani

Prazna vreča ne stoji pokonci

Kaj je pravzaprav s prehrano v naših menzah?

Že precej let, pravzaprav od takrat, ko smo na naših gradbiščih začeli odpirati menze za prehrano delavcev, je slišati najrazličnejše pripombe na račun menz, včasih več včasih manj. Pred leti so se ljudje najbolj pritoževali nad slabo, enolično hrano ali pa na picle obroke v menzah. Danes so takšne kritike skoraj utihnile, zato pa so prišli na dnevni red drugi problemi. Tam, kjer imajo menze dobro urejene, so seveda naši ljudje zadovoljni, zato pa bolj godrnjajo tam, kjer menz nimajo oziroma so jih opustili. In tudi zelo različna cena v menzah povzroča precej hude krvi.

Cene dnevnih obrokov v naših menzah so zelo različne. Tako stane npr. hrana v Celju 600, v Ljubljani 550 (brez zajtrka in kruha), v Mariboru pa zajtrk, kosilo, večerja in 1/2 kg kruha 580 dinarjev. Lastne kuhinje imajo še Jesenice, Koper, Ravne, Kranj. Ostale enote pa imajo organizirano prehrano za delavce v obratih družbene prehrane, nekje pa po pogovoru »znajdi se«.

Po izjavah delavcev imajo kakovostno zadovoljivo in raznovrstno prehrano delavci v Mariboru, kjer imajo dve menzi. Hrana prevažajo na delovišče z lastnim prevoznim sredstvom.

Kot dobro hrano so delavci ocenili na Jesenicah, Kopru in Kranju. Zadovoljivo pa v Ljubljani, Celju in Ravnah. Slaba hrana pa je po mnenju delavcev v Zalogu in OGP Ljubljana.

Večina poslovnih enot je že v lanskem letu ukinila tople obroke (Jesenice, Celje, Koper, KO Maribor). Na Jesenicah so nedavno podražili hrano na 580 din dnevno (prej 350) zajtrk, kosilo, večerja. V zimskem času pa so delavci prejeli mali brezplačen topli čaj.

Vsekakor je prav, da delavcu, ki dela od jutra do večera v težkih delovnih pogojih na gradbišču, omogočimo čim boljše hrano v menzi. Že star pregovor pravi, da prazna vreča ne stoji pokonci. Če bo delavec sit in dobro prehranjen, bo zdrav in bo lahko delal. Tega se večina enot dobro zaveda in ima dobro urejeno prehrano in menze z okusno, ceneno in kvalitetno hrano. Seveda pa bi morali po drugi strani delavci prav tako ceniti to ugodnost, kajti dobra in cenena hrana je regresirana prehrana, pravzaprav v nekem smislu večji osební dohodek. Če delavci ne bi imeli te ugodnosti, bi morali torej iz lastnega žepa prispevati več za svojo prehrano.

Največ sporov je okrog različnih cen prehrane. Nedvomno drži, da cene osnovnih življenjskih potrebščin, zlasti prehrane, niso v vseh krajih iste. Hrana je prav gotovo dražja v mestu kot na deželi. Kljub temu pa razlike v osnovnih živilih kot so moka, mast, meso, krompir itd., niso tako velike, kot so razlike v cenah naših menz ali v obratih družbene prehrane. Ta razlika bi morala biti po mojem mnenju vsekakor manjša. Pa tudi kvaliteta hrane bi morali biti vsaj približno enaka. Skratka, vsak delavec ima želodec in če smo enoten kolektiv, bi morali biti pogoji dela in življenja vsaj približno enaki. To pa pomeni, da bi morali nuditi ali zagotoviti našim delavcem čim cenejšo izdatno in okusno hrano. Želeli bi, da bi o prehrani razpravljali tudi organi delavskega samoupravljanja.

L. C.

Bodoči gradisovci — štipendisti podjetja, ki so se prejšnji mesec zbrali na centrali, kjer smo se pogovorili o aktualnostih podjetja

Udeleženci sindikalne šole v Ljubljani. Pravijo »le v znanju je naša moč«

Nasvidenje v decembru

Vtisi slušateljev prve Gradisove sindikalne šole

Na precej zajetnem programu izobraževalnega centra našega podjetja se je lansko leto pojavil tudi naslednji zapis: »Enoletna šola za sindikalne kadre«.

Nekaj let že prirejamo seminarje za izobrazbo sindikalnih funkcionarjev. Tokrat (17. februarja) se nas je zbralo v Ljubljani ob pričetku šole 16 »ukaželjnih« prijavljenec iz skoraj vseh poslovnih enot, prepričanih, da sodelovanje v tej šoli ne bo niti majhna niti lahka stvar. Pa se je le vse dobro izteklo ob vsestranski pomoči predavateljev.

Žal je lahko tistim poslovnim enotam, ki niso smatrale za vredno, da bi prijavile vsaj enega slušatelja, dasiravno sindikalno delo v teh enotah ni najboljšo, kajti naši vtisi o prvem delu teoretičnega dela šole so več kot odlični.

Predavanja, ki so se vrstila v zares programskem zaporedju, z vrsto priznanih predavateljev in strokovnjakov našega podjetja (naj naveden samo nekateri: Lojze Capuder, predsednik RO, Sergej Vošnjak, Janez Kermaver, Peter Golob, glavni direktor ing. Hugo Keržan, Rajko Zupančič, Lojze Čepuš itd.) so nas iz dneva v dan vedno bolj pritegovala k sodelovanju in snovi, ki nam je bila prej precej ali pa popolnoma tuja.

Kar zahteva sindikalno delo vsestransko razgledanost in poznavanje vseh področij družbene dejavnosti, tako družbeno-političnih kot samoupravnih, smo bili prav veseli predavanj, ki so ta področja obravnavala. Tako smo obširno obdelali snovi, kot so: znanstveni socializem, samoupravljanje v gospodarskih organizacijah, interna zakonodaja, zakon o delovnih razmerjih, politika kadrovanja v podjetju, medsebojni odnosi, sindikat in njegove konkretne naloge itd.

Prav tako smo z največjim zanimanjem sledili predavanjem iz gospodarstva, kot npr.: politična ekonomija, delitev celotnega dohodka, analiza gospodarskega poslovanja, osnove planiranja, delitev dohodka po delu in druga. Tudi časa za majhno »kulturno doživetje« niso pozabili odmeriti naši prizadevni sestavljavci učnega programa. Tako smo imeli dveurni raz-

govor s člani odra Mestnega gledališča ljubljanskega. Isti dan smo tudi kolektivno prisostvovali drami A. P. Čehova »Platonov«.

Skratka, vtisi, ki smo si jih ustvarili v tem mesecu edinstvene šole v okviru podjetja, naj bodo centru za izobraževanje in sploh KSS zadostno poročilo, da bo »Gradis« po končani šoli meseca decembra dobil nove izobražene kadre proizvajalcev, predvsem pa sindikalne kadre, o katerih bomo v bodočnosti prav gotovo še slišali.

Prvi rezultati se bodo pokazali že v teh nekaj mesecih praktičnega dela v PE. V decembru pa se bomo znova zbrali in to delo ocenjevali oziroma s praktičnimi predavanji še dopolnili.

Na koncu naj izrazim priznanje in zahvalo nas vseh, ki smo bili deležni tolišne pozornosti v teh dnevih - šolanja, vsem predavateljem tako strokovnjakom podjetja kot predavateljem Delavske univerze »Boris Kidrič« posebej pa Centra za izobraževanje podjetja »Gradis« z našo željo, da v takšnih prizadevanjih za vzgojo sindikalnih kadrov tudi prvo sindikalno šolo zaključijo.

Naš medsebojni pozdrav ob odhodu iz gostoljubne Ljubljane: »Na svidenje v decembru« naj velja tudi njim.

Marjan Hernec

Naši jubilaranti

Ta mesec bodo praznovali 50-letnico: Josip Vlah iz Maribora 4. aprila, Jože Nabernik iz Raven na Koroškem 9. aprila, Albert Štern iz Kopra dne 8. aprila in Jerca Šalac iz Ljubljane 20. aprila.

Jubilantom iskreno čestitamo!

Smrtna nesreča v Radečah

Tesar Stepan Zvoranek je padel z odra

V četrtek dne 11. 3. 1965 se je ob 12.45 uri na gradbišču v Radečah zgodila huda nesreča, ki je terjala življenje mladega tesarja Stepana Zvonarka.

Pokojni Zvonarek je kritičnega dne delal na objektu nove papirnice. Tesarji so postavljali opaž III. etaže. Pribral je prečne plohe, na katere se polagajo opažne plošče.

Zaradi reguliranja stikov je pustil en ploh nepokrit, na katerega je slučajno stopil. Ploh se mu je pod nogami obrnil. Pri tem je izgubil ravnotežje in padel več kot 10 metrov globoko.

Pri tem si je poškodoval lobanjo in je deset ur po nesreči umrl.

Pokojnik je bil rojen 14. 12. 1930 v Prelogu. V Celju je bil zaposlen od leta 1959. Bil je izredno pošten, vreden, vreden in discipliniran delavec. Udeležil se je tudi akcije v Skopju, sedaj se je pripravljal, da bi šel delat v Nemčijo.

Zapušča ženo, mamo in 3 neprekrbljene otroke. Na zadnji poti v Prelogu so ga spremlili njegovi ožji sodelavci iz Radeč. Investitor pa jim je dal na razpolago poseben avtobus.

Zeni in drugim sorodnikom naše iskreno sožalje.

Pismo z Gorenjske

Tovariš K (prosil je, naj ne objavimo njegovega imena) nam je z Gorenjske poslal obširno pismo o delu in življenju iz njegovega delovišča. Pismo je preobširno, zato ga objavljamo le v skrajšani obliki.

SPOSTOVANI TOVARIS UREDNIK!

Sem star član kolektiva. Provič sem prišel v podjetje leta 1949. Zelo rad berem Gradisov vestnik. Čeprav sem omes prekinil delo, nisem izpustil niti ene številke. Veliko je objektov, ki jih je zgradilo naše podjetje in verjemite ali ne, ponosen sem na vsak uspeh, ki ga doseže naše podjetje.

Sedaj pa še nekaj besed o meni. Prva tri leta sem nepretrgoma delal v Ljubljani, nato pa sem delo samovoljno zapustil, kar še danes obžalujem. Nekaj časa sem letal iz podjetja v podjetje in nisem imel ničesar. Nato sem šel v JLA. Po odsluženju vojaškega roka sem se zaposlil v podjetju in postal dober in discipliniran delavec. Vse je v redu, zadovoljen sem, le odnosi niso najboljši - upam, da se bo popravilo.

Odgovor uredništva:

Hvala za obširno pismo. Vsebino bomo še preverili. Pišite še kaj.

Urednik

drobne vesti

■ CENTRALA — V okviru poslovnega združenja INGRA iz Zagreba bo na spomladanskem zagrebškem velesejmu, ki bo od 17. do 24. aprila, sodelovalo tudi naše podjetje. V koordinacijskem odboru je naš predstavnik ing. Milan Arnez. Priprave za sejem že tečejo. Poleg Gradisa bodo sodelovali tudi »Geostraživane«, »Elektrosond«, »Hidroelektra«, »Tehnika« (Zagreb) in »Viadukta«.

■ RAVNE — Gradbeno vodstvo bo gradnjo 100 stanovanjskih hiš, ki naj bi bile vseljive do konca leta, odstopilo gradbenemu vodstvu Celje, ker poslovna enota nima kapacitet za tako gradnjo, poslovni enoti Celje pa bo taka gradnja dobrodošla, ker ima proste kapacitete ter hudo konkurenco.

■ MARIBOR — Delavski svet poslovne enote Maribor je ugotovil, da znaša izguba DUR v Kidričevem, Rušah in Mariboru ca. 1.500.000 din ter bodo morali zaradi podražitev hrane še sami povišati ceno obrokom.

■ SKOFJA LOKA — Delavskemu svetu našega lesnoindustrijskega obrata je bil prikazan uspeh obrata v letu 1964. Vse dejavnosti, razen mizarске, so uspešno poslovale. V zvezi s tem je bilo več razprav, predvsem da bi poiskali vzroke za neuspeh v mizarjski delavnici. V zvezi s tem se bo tudi postrila kontrola prihajanja in odhajanja na delo in z dela.

■ RAVNE — Zaradi ponovne podražitve na trgu, je delavski svet v Ravnah potrdil podražitev uslug DUR ter znaša celodnevni obrok za domače abonente 550, za tuje 700 din.

■ KO MARIBOR — Upravni odbor kovinskih obratov v Mariboru je obravnaval uspeh svojih obračunskih enot in ugotovil, da kleparska delavnica ni dosegla planiranega uspeha. To se je zgodilo največ zaradi pomanjkanja kvalificiranih delavcev, zato pa kovinski obrat ni mogel dela opraviti do določenih rokov. Tudi niso sestavili plana zasedbe, da bi lahko zasledovali proste kapacitete. Postrila se bo kontrola nad disciplino ter bodo kršilce kaznovali.

■ RAVNE — Delavski svet poslovne enote je imenoval tričlansko komisijo, ki bo imela nalogo, da bo novodošle delavce seznanila z internimi predpisi podjetja.

■ POPRAVEK — Biro za projektiranje, študij in razvoj je projektiral mostove, o katerih je bilo govora na seji delavskega sveta poslovne enote Maribor, kakor je bilo objavljeno med drobnimi vestmi v naši prejšnji številki. Svojo nalogo je v celoti opravil, kakor tudi za posamezne faze mostov še pred rokom in jih še predčasno izročil investitorju. Zato se upravičeno ne more strinjati z navedbami, da je moral mariborski kolektiv zelo hiteti, ker ni dobil pravočasno načrta od projektanta.

Odrpito ostaja vprašanje, kako je lahko prišlo do takšne ugotovitve na tej seji delavskega sveta.

NADALJEVANJA S PRVE STRANI • NADALJEVANJA S PRVE STRANI • NADALJEVANJA S PRVE

Storilnost gor ali vrednost

alizacija. Lani smo naredili skoraj za celo milijardo več. Seveda z nekaj več ljudmi. To pač, kar predvidevamo, da bo manj građenj. Vsak od teh kazateljev sam zase niti ni posebno važen. Važna sta oba skupaj, to se pravi, da moramo s 4930 delavci izvršiti del najmanj za 19,6 milijarde. To pa pomeni pri istih cenah narediti na delavca znatno več kot lani. Povečati je torej treba produktivnost našega dela.

Poprečen dvig startnih osnov v januarju: 25 %

Decembra je bil sprejet nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Vsak je dobil nove točke, poprečno za 25 % višje kot prej. Ker vrednosti točke nismo spremenili, pomeni, da so mesečne akontacije za 25 % višje kot prej. Nekaj takega je bilo tudi lani. Toda lani smo nastale razlike večinoma uveljavili pri investitorju. Letos pa spričo situacije na trgu s tem ni računati. To si moramo sami zaslužiti. In če nečemo, da bi nas ob koncu leta bolela glava, se moramo krepko potruditi, in to povsod in takoj. Ali pa zmanjšati vrednost točke!

Situacija ni po vseh enotah enaka. Številke kažejo, da ponekod ne bo posebnih problemov. Zato so pa drugje tem bolj hude težave. Tu pa naj delavski sveti poslovnih enot še posebej pazijo in pravočasno ukrepajo.

Plan predvideva minimalne sklade

Pri sestavljanju plana ni bilo mogoče iti mimo dejstev, da že iz-

plačujemo za 25 % povečane mesečne akontacije. Ker drugih plan-skih proporcij, ki so odvisni predvsem od tržnih pogojev in cen, ni mogoče spreminjati, je bilo potrebno poleg realno možnega predvidenega povečanja produktivnosti poseči po skladih. Lani smo jih ustvarili 20 % čistega dohodka. Letos računamo samo minimalno možne sklade. Imamo 400 registriranih prošenj za stanovanja in še najmanj toliko neregistriranih potreb. Vendar drugače ni šlo, to kaže račun. Le, če bi dosegli večji čisti dohodek od planiranega, naj bi del za sklade rastele hitreje kot del za osebne dohodke. To je eden plan-skih instrumentov za letošnje leto.

Situacija je resna, treba je ukrepati

Analize kažejo zelo velike razlike med režijskim osebjem poslovnih enot. Zakaj to? Že lani je DS podjetja sklenil, da je treba režijsko osebje paralelno s številom zaposlenih prav tako zmanjšati. Pa je ostalo le pri besedah. Najslabše stoječe poslovne enote imajo največ tega.

Situacija je slaba na področju nekaterih poslovnih enot. Treba pa je zaposliti, in to pravilno zaposliti, predvsem tiste delavce, ki jih že imamo, ne glede na to, v katero poslovno enoto spadajo, ne pa brezglavo jemati nove delavce. Tu je sicer nekaj težav v medsebojnem obračunavanju, večinoma zaradi neuvidevnosti in ozkosti šefov nekih poslovnih enot. Vendar vse to se da premagati.

Ustvariti bi bilo treba učinkovito in zanesljivo mesečno evidenco o poslovanju enot. Izkazalo se je, da so sedanji mesečni obračuni nezadostni in nezanosljivi. Predlagam mesečno primerjavo med porabljenimi urami in tistimi urami, ki so v situacijah zaračunane investitorju. To bi v principu ne dalo preveč dela, dobili bi pa s tem zanesljiv pokazatelj, če je delovna sila izko-

riščena in še stimulans za ažurno obračunavanje del, če bi mesečna izplačila plač vezali na ta pokazatelj.

Dokler se položaj ne razčisti, ne bi kazalo zanašati se na gradnjami novih objektov lastnih investicij, najmanj pa tam, kjer je sicer dovolj dela.

Naša obračunska služba ne ustreza. Marsikak finančni neuspeh je pripisati temu. To je treba popraviti. Vendar je na drugi strani lanskoletni padec produktivnosti dela gotovo v precejšnji meri pripisati kader celotno leto samo računal »razlike« in se za nje boril, pri tem pa seveda manj skrbel za organizacijo dela na delovišču.

Predvidevamo velike težave z materialom. Zato bi bilo hudo narobe skrivati lokalne zaloge, kar se čisto dogaja. Saj so poslovne enote, ki sploh ne pošiljajo mesečnih poročil o stanju zalog. In tako naprej.

ing. Jože Uršič

Teorija in stvarnost

»Ali bodo zaradi pomanjkanja sredstev potrebne nove redukcije delovne sile?«

»Že lani in v začetku letošnjega leta smo morali spričo restrikcij in zmanjšane investicijske potrošnje odpustiti več sto delavcev. Z lanskega poprečja 5400 zaposlenih smo prišli letos na 4800 ljudi. Menim, da trenutno sicer še ni razlogov za paniko ali kakšen koli preplah, vsekakor pa je situacija zelo resna. Do poletja bo še nekoliko šlo in imamo vsaj glavna dela v merilu vsega kolektiva zagotovljena. Kako pa bo jeseni, je danes težko povedati. Vem samo to, da bo stanovanjska izgradnja v naši republiki kljub dobrim željam in spodbud-

nim besedam še bolj stagnirala kot doslej. Se težje kot letos pa bo prihodnje leto, ker letos praktično ne bomo mogli odpreti nobenega večjega gradbišča spričo pomanjkanja finančnih sredstev. Skratka, ni sicer še treba obupati, vendar pa danes tudi ne vidimo nobenih razlogov za optimizem.«

Kongres

In potlej smo rekli, da se delavsko samoupravljanje nikakor ne more ustaviti le na ravnih poslovnih enot, da je bistvo samoupravljanja prav v tem, da vsak neposredni proizvajalec dejansko opliva na delitve dohodka in sploh na gospodarjenje tako na delovnem mestu, kot v enoti in podjetju. Pa smo spet naleteli na težave, proči, ker je kaj razširjeno mnenje, da je delansko samoupravljanje zgolj neka politična kaprica, ki pa v bistvu prav nič ne koristi, raje škoduje. »Le kako naj nepismen krampar gospodaril?« Takim je odgovoril tovariš Marinko v svojem referatu, ko je dejal: »Če zaradi gospodarskih smotrov in prizadevanj za racionalnost ni časa za samoupravljanje, tedaj tudi ni časa za človeka, za odnose med ljudmi in za odnose do proizvodnje. To pa pomeni očitno negacijo vloge človeka, njegove vne in interesa za večji družbeno ekonomski napredek.«

Pa tudi tam, kjer so zlomili prvi odpor in so naposled le oblikovali obračunske enote, kakor jim po statutu pravimo, še marsikje ne bi mogli reči, da je z delanskim samoupravljanjem vse prav, da je spet te enote res gospodar snojega dela, da to ni morda kar sektorski ali pa delovodja.

V tej smeri velja torej zastaviti vse sile, da bi to napredovali, kakor nam naroča kongres, da se tu voda ne bi usmradila.

Če bomo to stopili še korak naprej, potlej bomo prav gotovo lahko rekli, da smo izpolnili poglobljeno misel petega kongresa Zveze komunistov Slovenije.

NA NA-MI LOVIJO MINUTE

Dirka s časom je posledica restriktivskih ukrepov — Od novembra do februarja, ko bi lahko mirno delali, so morali delavci držati roke križem

Na »Na-mi« delajo te dni s polno paro. Lahko bi skoraj rekli, da lovijo minute. Delo teče v dveh izmenah, prva dela od 6. do 14. ure, druga pa od 14. do 22. ure. Okrog 15. marca bodo vsa glavna zidarska oziroma gradbena dela končana, potem pa bodo do otvoritve tega lepega objekta imeli glavno besedo obrtniki. Seveda je že danes v »Na-mi« vse polno najrazličnejših obrtnikov, ki prav tako delajo ves dan, od jutra pa prav do noči. Če hočete točno število — na »Na-mi« dela 86 naših delavcev in 70 obrtnikov.

Ta naglica je pač posledica restriktivskih ukrepov, ki so lani jeseni prizadeli tudi ta objekt, čeprav je bil že takrat praktično dograjen. Toda 27. oktobra so morali tudi na »Na-mi« vse delo ustaviti, in šele po dobrih 3 mesecih je delo spet šlo — približno 8. februarja je bila izdana bančna garancija, tako da je naše podjetje lahko spet začelo delati.

Investitor je izrazil željo, da bi že pred 1. majem, ki ga letos praznujemo ob 20-letnici osvoboditve, predali ta objekt svojem namenu, da bi torej Ljubljana že pred 1. majem dobila novo poslopje »Na-

me«. To pa seveda nalaga našim ljudem precejšnjo odgovornost, kajti celo zgradbo bo treba dokončati v rekordnem času, približno do 24. aprila. Zanj pa pred 1. majem mora imeti zase namreč kolektiv »Na-me«, da bo lahko v novo poslopje razvrstil vse blago, v približni vrednosti ene milijarde.

Novi objekt bo vsekakor pomembna pridobitev za Ljubljano. Ta osemetažna zgradba, za katero je izdelal projekte ing. arh. Miloš Lapajne s sodelavci, je od ceste do vrhne terase visoka 33 metrov. V prvih 6 etažah bodo prodajalne, zgornji dve pa sta namenjeni pisarnam. Zgradba je opremljena s štirimi dvigali in posebnimi premikajočimi se stopnicami, tako imeno-

vanim eskalatorjem. Dve dvigala sta osebni — eno za stranke, drugo za uslužbence, eno dvigalo je tovorno, četrto pa je tako imenovano hidravlično, ki omogoča dviganje tovora do 5 ton. Med posebnostmi velja omeniti eskalator dunajske znamke »Freissere«, ki lahko prepele 7000 oseb na uro. Eskalator v »Na-mi« bo tako imenovani škariasti eskalator; bo prvi te vrste pri nas. Njegova posebnost je v tem, da gredo stopnice navzgor in navzdol. Seveda eskalator, ki je že v celoti prispel z Dunaja, v stavbi tudi že montirajo. Od navedenih eskalatorjev, ki jih poznamo pri nas (npr. v Modni hiši), se bo slednji v »Na-mi« razlikoval tudi po širini, je namreč precej širši kot ostali (širina stopnice 80 cm).

Nova zgradba »Na-me« je seveda izdelana po najnovejših predpisih o potresni varnosti (do potresov 9. stopnje). Vanjo so naši delavci vgradili približno 450 ton armature in okrog 4700 kubičnih metrov betona. Naj še omenimo, da bo prav na vrhu stavbe strojnica s prezračevalnimi napravami. Površina vseh 8 etaž meri okrog 5000 kvadratnih metrov.

In še podatek o tem, koliko časa

Za 20-letnico osvoboditve bo dobila Ljubljana moderno gospodarsko hišo — poslopje Na-me

smo gradili ta objekt. Prva dela so se začela 11. avgusta 1963, dovršitveni rok je bil po pogodbi 10. januar 1965. Vendar pa se je dovršitev zaradi nepričakovane več kot 3-mesečne prekinitve nekoliko zavlekla, kot rečeno, do 1. maja oziroma do 24. aprila 1965. Poprečno je bilo na »Na-mi« zaposlenih okrog 90 naših delavcev.

drobne vesti

■ MARIBOR — Tu se je število gradbišč zmanjšalo zaradi zaključitve del. Delovna sila je bila iz Ruš premeščena v Maribor, kjer dokončuje manjša dela. V perspektivi je večje delo pri IMPOLU, kjer pa je treba pričakovati močno konkurenco. Vprašanje gradnje stanovanj za tržišče postaja v Mariboru vedno bolj kritično. Bojazen je, da se bodo stanovanja v stolpih na Poljanah težko prodala, predvsem zaradi oddaljenosti in visoke cene.

■ OGP — Delavski svet je ugotovil, da je njihova bilanca za leto 1964 še dokaj ugodna. V planu za leto 1965 bo nekoliko zmanjšan plan betonskih izdelkov, povečana pa izdelava blokov-votlakov. Zaradi pomanjkanja materiala bo moral obrat proizvodnje nekaterih izdelkov ukiniti (garaže).

Poostri se bo disciplina prihajanja in odhajanja na delo.

■ CELJE — Upravni odbor meni, da bi pričeli graditi samski dom, ker imajo zagotovljena lastna sredstva ter posojilo občinske skupščine. Obstoječe naselje je že v tako slabem stanju, da morajo samski dom čimprej zgraditi. V letošnjem letu je tudi urediti lokacijo za centralno betonarno tako, da bi naslednje leto že začeli z ureditvijo teh potrebnih objektov.

■ CELJE — V drugi polovici meseca marca preide poslovna enota Celje na mesečni obračun proizvodnje, na podlagi katerega bodo ugotavljali upravičenost izplačila po akordih v posameznih obratunskih enotah. Če rezultati mesečnega obračuna ne bodo zadovoljivi, se bo ustrezno znižala vrednost točke.

■ RAVNE — Upravni odbor je ugotovil, da je uspešno zaključil poslovanje v letu 1964. Lahko bi pa bilo še boljše, če bi mogli uveljaviti pri investitorju razliko v cenah. V letu 1965 bo poslovna enota najbolj skrbela za gradnjo družbenega standarda, predvsem pa bo skrbela za dobro organizacijo dela.

■ LJUBLJANA — Delavski svet poslovne enote je obravnaval svoj finančni uspeh ter ugotovil, da ni zadovoljiv. Tu predvsem preseneča objekt »Toplarnac«, ki je še ob triletnem izkazoval dobiček, na koncu leta pa izgubo. Glavni vzrok izgubi je neveljavljanje razlik v ceni, povisjanje najemnin transportnih sredstev in težke mehanizacije. — V letu 1965 bo licitacija za gradnjo nove bolnišnice v Ljubljani, katere se bo udeležila tudi poslovna enota Ljubljana. Vprašanje je, če bomo uspeli dobiti ta »velik objekt«, ker bo konkurenca zelo močna.

■ CENTRALA — Komisija delavskega sveta podjetja za pripravo na prehod na 42-urni delovni teden se je z vso vne- mo »zagrizla« v težavno delo. Na vse poslovne enote so že poslali okrožnice in obrazce, kar bo služilo komisiji pri njenem delu. Verjetno bo naše podjetje najprej uvedlo 46-urni delovni teden to pa zato, ker je preobširno in specifično po »sezonskem delu« ter je v zvezi s tem treba le napraviti zelo podrobno analizo, če hočemo preiti na skrajšani delovni čas.

»Sod« za 560 vagonov vina

Na veliki vinski kleti v Ormožu bo kmalu postavljena smrečica — To bo največja in najsodobnejša vinska klet v Sloveniji

Na strmini nad železniško postajo v Ormožu se dviga kaj nenavaden, čuden »grad«. Okrogel je kot kakšna trdnjava, samo da ima za trdnjavo preveč oken. Toda vsak domačin vam bo lahko takoj povedal, da bo tu kmalu dograjena velika vinska klet, največja in najmodernejša vinska klet v Sloveniji. V tem velikem »sodu«, ki sega dobrih 24 m pod zemljo (24,32 m) in preko 13 m nad zemljo (13,52 m), bo prostora za nič manj kot 560 vagonov žlahtne vinske kapljice.

Vinsko klet v Ormožu je naše podjetje začelo graditi že leta 1962. Toda zaradi pomanjkanja načrtov smo morali delo prekiniti. Jeseni 1963 smo gradnjo nadaljevali. To je bil precej zahteven objekt, ne moremo zato, ker ga je bilo treba izkopati 24 m globoko v zemljo, pač pa zaradi posebnih geoloških razmer. Nič kolikokrat je voda zmagala nad graditelji, nešteto krat so naši delavci obupavali, ko je začelo skozi betonsko steno počasi kapljati. Na nekaterih mestih je kar 17 pla-

la, šele to je ukrotilo vodno stihijo. Tudi s posipavanjem terena in plazovi je bilo nemalo preglavic. Zdaj pa je vse to delo za graditelji. V kratkem bo na objektu zavihrala smrečica. Klet ima namreč 5 etaž pod zemljo in 4 nad zemljo. Pod zemljo je v glavnem vse že zgrajeno in kočano, trenutno pa so zidarji na 4. etaži nad zemljo.

Kot rečeno, bo vinska klet v Ormožu ne samo največja v Sloveniji, marveč tudi ena najmodernejših vinskih klet v državi. Nad zemljo bodo pisarne, laboratorij, degustacij-

ska dvorana, komandni pult, transformator, stiskalnica in 9 betonskih cistern. Ostale cisterne so pod zemljo, skupno je v kleti 127 betonskih cistern. V spodnjih treh etažah pa so leseni sodi od velikosti 12,5 do 50 hl. Tu, v sodih, bodo počasi dozorevala najzlahtnejša vina iz okolice Ormoža in Jeruzalema.

Iz velike kleti bodo vina po posebnem cevovodu pošiljali navzdol v polnilnico in etikirnico. Ta razsežen objekt, ki leži ob železniški progi, je tudi že dograjen. Buteljke bodo z viličarjem skozi tunel odvažali v buteljno klet v zemlji, kjer je prostora za 480.000 buteljk. Seveda bodo vsi prostori opremljeni s klimatskimi napravami, ki jih je investitor uvozil iz Švice, Nemčije in Italije.

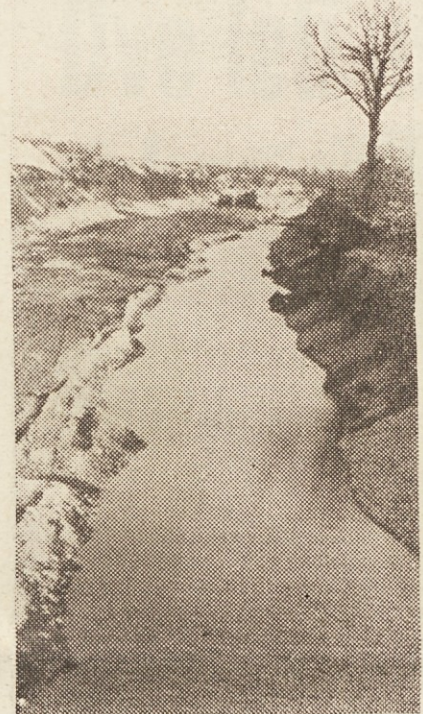
Te dni naši zidarji pridno gradijo zadnjo, četrto etažo, tisti, ki so zaposleni pod zemljo, pa polagajo omete. Zanimivo je, da je treba omete v kleti izdelati z dodatkom uvoženega ardenita. Vinska kislina, ki nastaja v vinu, namreč zelo napada omet. Ker pa je omet že sam po sebi higroskopen, bi lahko vlaga prodrla prav do armatur in načela železje, vse to pa bi lahko imelo nezaželene posledice na trdnost celotne zgradbe. Tudi vrata, ki zapirajo 127 cistern, bodo iz posebnega nerjavečega jekla, v glavnem uvožena.

Ce bo šlo vse po sreči, bo v aprilu klet dograjena. Seveda pa s tem še ne bo konec dela za 43-članski kolektiv, ki je zaposlen na tem objektu. Precej dela bo še na opremljanju prostorov in kleti, vrh tega pa nas čakata še dva objekta: recepcija in stranski obrat. Recepcija za sprejemanje grozdja mora biti (to je zahteva investitorja) dograjena v 2 mesecih na ključ, medtem ko objekt stranskih obratov (tu bodo predelovali tropine, kuhali žganje, poleg bo še kotlarna) še nima izdelanih načrtov. Vsekakor pa bo letos v Ormožu še dovolj dela.

In kaj je še novega v Ormožu? Tako kot v Turnišču bodo tudi v Ormožu začeli uvajati akordni sistem. Ljudje so doslej delali od 7. do 15.30, le ob sobotah samo od 6. do 12. ure. Zato pa so v petkih potegnili do 16. ure. Kot zanimivost naj omenimo, da smo v to veliko vinsko klet vgradili 278 ton armature in približno 2600 kubičnih metrov betona.

DOPISUJ V SVOJE GLASILO!

Se nekaj dni in že bo zavihrala smrečica na največji vinski kleti v Sloveniji

Odtočni kanal HE Srednja Drava je vsak dan širši

Občni zbori sindikalnih podružnic

Najlepši samski dom

Letna skupščina sindikalne podružnice Ravne na Koroškem je potekala v prijetnem delovnem vzdušju. Obširno poročilo predsednika Ivana Mlakarja je zajelo celotno problematiko gradbenega vodstva. Delitev dohodka, izobraževanja, stanovanjski problemi in problemi prehrane pa so bili glavna tema razprave.

Tako je tovariš Petrovič govoril o pehrani delavcev in podražitvi hrane, tovariš Ficko o stanovanjskem problemu. Med drugim je dejal, da imajo prav Ravne najlepše urejen samski dom v vsej Mežiški dolini.

O doseženih rezultatih je govoril šef ing. Lojze Stok. Gradbeno vodstvo je v lanskem letu doseglo 1,74 milijarde realizacije. V primerjavi z letom 1960 se je produktivnost dela občutno dvignila. Poprečni letni dohodek na enega delavca je znašal 875.000 din. Nato je govoril o gradnji družinskih stanovanj, itd.

V razpravi so nadalje sodelovali: Nikola Novak, Ivan Ciringer, Tone Zaletelj, Jože Kneževič, Ivan Sampl in drugi.

Ob zaključku je bil izvoljen nov odbor.

Kranjski problemi

Na občnem zboru v Kranju pa so v glavnem razpravljali o delitvi osebnih dohodkov in delu po učinku.

Tudi tu so posamezni člani opozarjali na razne probleme, ki se zavirajo boljše poslovanje. Govorili so tudi o notranji disciplini, rekreaciji in športnih prireditvah.

Razpravljali so tudi o čistoči, krunjenju sob in spalnih o problemih naselja. Ob zaključku so izvolili nov odbor.

Za predsednika je bil izvoljen Simon Petrovič, za podpredsednika Janez Šantok in Jernej Brank, za tajnika je bil izvoljen Ciril Marolt, za blagajnika pa Pavla Šenk.

ALI SE SMEJO DAJATI IZ SREDSTEV SKUPNE POTROŠNJE DOTACIJE ALI DENARNA POMOČ RAZNIM ORGANIZACIJAM IN DRUGIM?

Sredstva skupne potrošnje lahko uporabljajo gospodarske organizacije v različne namene, kar je določeno v 59. členu zakona o sredstvih gospodarskih organizacij, in sicer za investicije v sredstva skupne porabe (stanovanja, drugi objekti družbenega standarda), za tekoče in investicijsko vzdrževanje sredstev skupne porabe, za štipendije, za strokovno izobraževanje, za zadovoljitev kulturnih potreb članov kolektiva in za njihovo razvedrilo. Uporabljati se smejo tudi v druge namene, ki so v skladu s potrebami gospodarske organizacije in njenega delovnega kolektiva.

Tako je mogoče v tem smislu dajati pomoč Rdečemu križu, socialistični zvezi delovnega ljudstva, zvezi borcev, raznim športnim organizacijam in podobno, če je dajanje pomoči v skladu s potrebami gospodarske organizacije in njenega delovnega kolektiva in če se takšni izdatki dajejo zaradi zadovoljevanja njihovih kulturnih in drugih potreb.

Iz sredstev sklada skupne porabe lahko odredi delavski svet dotacijo športnemu društvu, če bi to društvu na svojem terenu omogočilo fizikalno aktivnost delovnemu kolektivu podjetja.

Dalje se sme dajati iz sredstev sklada skupne porabe pomoč družini umrlega člana kolektiva, ne glede na to, ali je umrl naravne smrti, ali pa se je ponesrečil pri delu. Tako pojasnjuje 59. člen 1. odstavka (pod 6.) zakona o sredstvih gospodarskih organizacij.

V smislu določil 28. člena 1. odstavka zakona o ustanavljanju in poslovanju počitniških domov je

predvideno, da je mogoče dajati iz sredstev sklada skupne porabe dotacijo za znižanje cen penzijskih uslug počitniškega doma. Ta dotacija pa se ne sme dajati neposredno delavcem, ker za to ni nobene osnove v veljavnih predpisih.

ALI LAHKO BREMENIJO STROŠKI ZA REPREZENTANCO NA SLUŽBENEM POTOVANJU POSLOVNE STROSKE PODJETJA?

Ne!
Izdatki za reprezentanco, ki so nastali v času službenega potovanja v naši državi po določenih 25. točke 1. odstavka uredbe o izdatkih za službena potovanja, delo na terenu in ločeno življenje od družine, ki se priznavajo gospodarskim organizacijam kot materialni stroški, se ne morejo izplačati v breme poslovnih (materialnih) stroškov, pa tudi ne v breme sredstev sklada skupne porabe.

Takšni izdatki bremenijo edinole sredstva čiste ga dohodka, namenjenega za osebne dohodke delavcev. To predpisuje prej omenjena uredba v točki 7 a.

STROŠKI INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA VKALKULIRANI V STROSKE PROIZVODNJE MORAJO BITI SKOZI VSE LETO ENAKOMERNI NE GLEDE NA SEZONSKI ZNAČAJ POSLOVANJA PODJETJA.

Z odredbo 93. člena zakona o sredstvih gospodarskih organizacij je določeno, da je treba stroške investicijskega vzdrževanja nadoknaditi iz skupnega dohodka enakomerno skozi vse leto v vseh obračunskih dobach.

Zato ni nobene osnove v predpisih, da bi se lahko odobrilo gospodarski organizaciji, da stroške investi-

cijskega vzdrževanja nadomešča v teku leta neenakomerno zaradi sezonskega značaja poslovanja gospodarske organizacije, ker ima poleti višjo realizacijo kot pa v drugih mesecih.

KAKO SE KRIJE IZGUBA DELAVSKO-USLUŽBENSKE RESTAVRACIJE?

Izgubo delavsko uslužbenske restavracije, ki izvira iz razlike v ceni hrane, se sme kriti samo iz sredstev čistega dohodka, namenjenega za osebne dohodke delavcev podjetja — ustanovitelja restavracije.

V predpisih ni dočila, da bi se lahko izguba krila iz poslovnega sklada delavsko-uslužbenske restavracije, čeprav je ta sklad dotiral ustanovitelj iz sredstev svojega sklada skupne porabe.

KOLIKO IN KDAJ SME GOSPODARSKE ORGANIZACIJE, KI IZVAJAJE INVESTICIJSKA DELA V INOZEMSTVU, RAZPOREDITI OSTANEK DOHODKA PRED ZAKLJUČKOM DEL?

V uredbi o ugotavljanju in razporeditvi dohodka obratne enote gospodarske organizacije, ki izvaja investicijska dela v inozemstvu, je predvideno, da lahko delavski svet podjetja razporedi v sklade podjetja največ 50 % zneska ostanka dohodka obratne enote v inozemstvu, uporabljenega po zaključnem računu te enote, sestavljenem pred zaključkom del v inozemstvu.

Z oziroma na gornje ni mogoče razporediti po predpisih sredstev ostanka dohodka navedene obratne enote, dosloženih po posameznih zaključnih fazah, v 100 % znesku.

Atesti ne le za beton

BOJ ZA KVALITETO

V prejšnjem mesecu smo prikazali uspehe in neuspehe, ki smo jih dosegli pri ugrajevanju betona v konstrukcije oziroma pri preiskavah betona.

V današnjem sestavku prikazani in primerjani podatki z predlanskim letom o še nekaterih drugih važnih vrstah gradbenega materiala, za katere smo si tudi dolžni priskrbeti atest.

Oglejmo si najprej preiskave cementa, za katerega predpisujejo jugoslovanski standardi preiskavo oziroma atest o kvaliteti na najmanj vsakih 250 ton. Da ne bo ta prikaz preobširen, so v tabeli navedeni samo končni rezultati, ki jo ima evidentirano planski oddelek centrale.

Gradbišče	Število preiskav cementa		Na eno preiskavo odpade cementa v tonah	
	1963	1964	1963	1964
1. Celje	1	1	2.944	3.780
2. Jesenice	—	15	?	400
3. Koper	—	—	?	?
4. Kranj	2	2	61	530
5. Ljubljana	—	10	?	630
6. Ljubljana-okolica	8	12	206	141
7. Maribor	2	4	4.365	2.230
8. Ravne	—	—	?	?

Izboljšanje v primerjavi s predlanskim letom (1963) je očitno in lahko upamo, da si bodo letos tudi tiste enote, ki imajo vprašaj, oskrbele potrebne ateste. Če bi to lanskoletno izboljšanje v primerjavi z letom 1963 še o vrednotili v odstotkih, bi ta znašal 7,4.

Slabše pa je bilo stanje pri atestiranju betonskega železa. Jugoslovanski standard predpisuje odvzem enega vzorca — palice — betonskega železa na vsakih 10 ton. Preiskavo betonskega železa opravimo s preiskavo treh palic istega profila, kar pomeni, da moramo imeti atest za vsakih 30 ton dobavljenega betonskega železa.

Tudi v tem primeru bodo v spodnji razpredelnici navedeni samo končni rezultati, ki pa so v letu 1964 za 0,35 % slabši kot v predlanskem letu.

Gradbišče	Število preiskav		Na eno preiskavo betonskega železa v tonah	
	1963	1964	1963	1964
1. Celje	—	—	?	?
2. Jesenice	—	1	?	1.066
3. Koper	—	—	?	?
4. Kranj	—	—	?	?
5. Ljubljana	—	—	?	?
6. Ljubljana-okolica	1	4	476	114
7. Maribor	—	5	?	440
8. Ravne	—	2	?	239

Še 70.000 kubikov bo treba ujeti

Na Srednji Dravi so delali vso zimo — Dne 4. februarja so izpolnili lanski plan — Do srede marca izkopanih okrog 450.000 kubikov zemlje

»Delali smo vso zimo, tudi v najhujšem mrazu,« je pripovedoval sektorski šef na Srednji Dravi, tovariš Kancijan. »Zdaj bo vedno boljše. Ne bosta nam več nagajala voda niti blato, ker smo že toliko globoko na trdnjših tleh. Tudi mraz nas ne more več presenetiti. Samo — stroji, stroji. Ko bi jih le imeli čim več! In pa — rezervni deli...«

Zares, stroji in rezervni deli — to je bil in najbrž še bo glavni problem tega velikega gradbišča. Ljudi tu ni dosti: 70 »duš«, večji del strojnikov in šoferjev. Kaj pa hočeš na takem gradbišču z lopato ali krampom? Vse delo opravljajo stroji. Trenutno — torej 10. marca, ko smo obiskali to gradbišče — je na Dravi »zaposlenih« 6 bagrov, 3 stroji skreperji, 1 mehanični skreper, 1 nakladač, 5 buldozerjev in 23 kamionov. Kar čedna mehanizacija, mar ne?

»Pričakujemo pa te dni še en nakladač in en bager UB-1,« je dodal tovariš Kancijan.

Razmeroma ugodna zima je torej letos omogočila dokaj nemoteno delo na Srednji Dravi. Tako so graditelji lahko precej pohiteli, kolikor jim pač dopuščajo bolj ali manj »razmajani« stroji in pa pomanjkanje rezervnih delov. Točno 4. februarja so na Dravi izenačili plan za leto 1964. Dne 15. februarja so izkopali 394.058 m³, kot je znano, pa je celoten delež našega podjetja na tem gradbišču 1.300.000 m³. Zaradi lanskega deževja in precej zastarele mehanizacije, ki je pogosto pokvarjena, smo imeli lani precejšen zaostanek. Kljub temu pa se zaostanek zadnje čase zmanjšuje, tako da znaša zdaj le še okrog 70.000 kubikov.

»Zdaj so pred nami kar čedne naloge,« je pripovedoval tovariš Kancijan. »Vsak mesec moramo poprečno izkopati okrog 82.000 kubikov, če hočemo ujeti oziroma izpolniti plan. To pa vsekakor ne bo lahka naloga.«

Kljub vsem težavam pa lahko vidimo iz nekaterih podatkov, da so se »Dravaši« krepko zagrizli v svoje naloge. Tako so v januarju imeli poprečno le po 7,8 obratovalne ure na strojnika, v februarju pa že 8,9 ure. Nekateri strojniki so dosegli celo boljše rezultate, med njimi Alič (po 9,6 obratovalne ure) in Kočar (9,3 ure). Vsekakor bo treba doseči poprečje do 10 obratovalnih ur na strojnika, tako da bodo stroji čim bolj izkoriščeni.

»Morali bomo čim prej vpeljati dve izmeni,« je nadaljeval tovariš Kancijan. »Zdaj delamo še v eni

Sektorski vodja tov. Kancijan in delovodja tov. Škerlak na Srednji Dravi

izmeni, od 6. do 18. ure, upam pa, da bomo lahko kmalu uvedli dve izmeni: prva naj bi delala od 5. do 17. ure, druga pa ponoči. Seveda pa bo to terjalo precej dodatnih moči, novih strojnikov, kajti s sedanjim moštvom ni mogoče vpeljati dveh izmen. Ko pa bomo imeli dve izmeni, bodo seveda stroji polno izkoriščeni, delali bodo pravzaprav noč in dan.«

Seveda pa bo večja obremenjenost strojev verjetno tudi povzročila več okvar. Tega se graditelji na Dravi najbolj boje. Vendar pa ni druge poti, če hočejo izpolniti svojo nalogo.

»Nekateri stroji so stari po 12 let,« je razlagal sektorski. »Vse ali vsaj večina strojev je stara, pregarana. Na motorjih že pokajo glave. Dva buldozerja so popravljali skoraj dva meseca. Po popravilu sta delala 10 dni in spet je prišlo do novih okvar.«

Vendar pa zaradi naštetih težav ne kaže obupati in vreči puške v koruzo. Kot rečeno, kažejo zadnji rezultati vedno ugodnejšo podobo. Tako so na primer v januarju graditelji na Dravi ustvarili na uro in stroj 19,45 m³ izkopa, februarja pa že 29,06 m³ izkopa. Treba pa bo doseči normo med 35 in 40 kubiki, to pa bo dovolj za izpolnitev planskih nalog.

Na koncu si oglejmo še, kako smo si oskrbeli ateste za opeko.

Gradbišče	Število preiskav opeke		Na eno preiskavo opeke v 1000 kom	
	1963	1964	1963	1964
1. Celje	—	—	?	?
2. Jesenice	—	1	?	1.725
3. Koper	—	—	?	?
4. Kranj	—	—	?	?
5. Ljubljana	3	2	433	810
6. Ljubljana-okolica	—	—	?	?
7. Maribor	—	—	?	?
8. Ravne	—	—	?	?

Izboljšanje je v tem slučaju 20,7 odstotno.

V splošnem pa iz vseh pregledov vidimo, da je izmed gradbišč najbolj skrbelo za atestiranje materiala gradbišče Ljubljana okolica.

Martin Plajša

— ALI NE JEMLJES MED LETOM PREVEČ IZ TE VREČE? POGLEJ, KAKO DRUGE ENOTE GOSPO-DARIJO!
— BRIGAJO ME DRUGE ENOTE!

— VREČA JE PRAZNA, KAJNE, KAJ PA ZDAJ?
— ZDAJ NAM BODO PA DRUGE ENOTE POMA-GALE!

Vsem, ki nameravajo na gradbišče Sr. Drava, pripo-ročamo, naj prinese s seboj kak buldozer in pa gu-mijaste škornje.

Dve leti uspehov zobne ambulate

Februarja je minilo dve leti od otvoritve zobne ambulate pri zdravstvenem domu v Mostah, ki po-sluje tudi za naše podjetje.

Zdravje ljudi je v veliki meri odvisno tudi od zdravih zob. HTV služba podjetja se je tega zavedala in je na osnovi zbranih podatkov o pogostnosti obo-lenj za različnimi boleznimi ter s številkami uteme-ljila, kako nujno se je treba lotiti tega problema.

Prva širša akcija je zajela kolektiv Gradisa na ljubljanskem področju. Januarja in februarja 1963. leta so sistematično pregledali zobe več kot 700 zapo-slenim. Pokazalo se je, da ima zelo malo ljudi zdrave zobe al pa vsaj popravljene.

Drug korak pa predstavlja lasna zobna ambu-lanta v ZD Moste. Do nje smo prišli tako, da je zdravstvenemu domu zmanjkalo denarja, da bi opre-mil še nekaj praznih sob, pa so nam ponudili, če bi si mi uredili v enem izmed prostorov zobno ambu-lanto. Delavski svet podjetja je nato sklenil kupiti potrebno opremo za zobno ordinacijo, zdravstveni dom pa je dal to prednost, da smo dobili zdravnika stomatologa, ki se v glavnem posveča članom našega kolektiva in njihovim svojcem. S tem je zdravstveni dom pridobil zobno ordinacijo in občutno razbremenil ostale zobne ambulate, naše podjetje pa si je s svo-jo ambulanto zagotovilo boljše pogoje zdravljenja zob.

V teh dveh letih obstoja ambulate so se pokaza-le vse pozitivne strani vzajemnega sodelovanja. Pred-vsem našim članom ni treba več tako dolgo čakati. Razen tega je vestnost, ki jo je pokazal zdravnik pri svojem delu, rešila marsikoga bolečin in mu po-sredno izboljšala splošno zdravstveno počutje, saj se dr. Gabrovec drži načela, da je treba pozdraviti vse zobe. Iz letnih poročil o dejavnosti ambulate pa so jasno razvidni uspehi zdravljenja zob članom naše-ga kolektiva v Ljubljani.

Medtem ko je bilo v letu 1963 v mnogih primerih nujno izpuliti zob, je bilo tega lani močno manj, do-sti več pa je bilo plombiranja, zdravljenja obolelih zob in protetičnih del. Tudi ustna higiena je postala temeljitejša. Vedeti moramo, da čim več zob obvaru-jemo ter čim manj izderemo, toliko boljše je zdravje, manj je izostankov z dela, manjši so stroški socialnega zavarovanja, podjetja in navsezadnje tudi posame-znika.

Kako koristna je ambulanta, kažejo tudi naslednji podatki. Od februarja 1963 do februarja 1964 sta mla-dji stomatolog in njegova asistentka sprejela skupno 1909 pacientov. Od tega jih je bilo 1002 iz našega ko-lektiva, 827 svojcev in 80 oseb, ki niso zaposleni pri nas. S popolnoma pozdravljenim zobovjem se lahko pohvali 605 ljudi, ostali pa še obiskujejo ordinacijo ali pa so sami z obiski prekinili. V letu 1963 je imela ambulanta 4460 obiskov, lani pa 5604 obiskov. Tudi letna realizacija storitev zobne ambulate ni majhna, saj znaša v dinarjih:

	1963	1964
terapevtska dela	3.114.412	3.377.610
tehnična dela	587.264	927.290
skupaj	3.761.676	4.304.900

Kapacitete ambulate so v okviru časovnih mož-nosti izkoriščene do maksimuma. Posebej velja reči, da poleg dr. Gabrovca, ki dela vsak dan dopoldne od 7.00 do 14.00, v ponedeljek in v petek pa tudi popol-dne, dela v preostalih domovih za naš kolektiv tudi dr. Vrbovšek.

Kot smo že rekli, uživajo vse te ugodnosti le člani ljubljanskih kolektivov Gradisa. Želeti bi bilo, če bi podobno sodelovanje sklenili tudi v drugih poslovnih enotah.

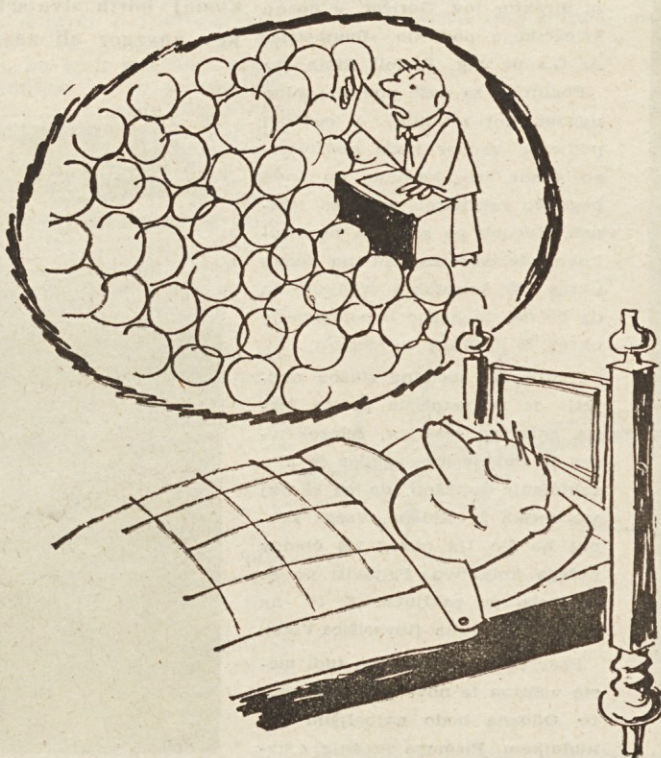
Jeršan

Tovarišija, smo pred velikim problemom! Stanovanja moramo razdeliti, pa nimamo nobene prošnje zanja. (1. IV.)

Predlog za tiste, ki radi med delom napravijo tudi kakšen »privatni skok«

IZ SIV: Ugotavljamo, da tudi odbor sindikalne podruž-nice centrale izvaja rasno diskriminacijo, saj nas niso povabili niti na občni zbor podružnice niti na skupen izlet žena za 8. marec!

— Ker glede na nove predpise ne bomo več razdelje-vali dobička na sklade, predlagamo delavskemu sve-tu, da bi s 1. IV. to delitev prenesli na neposredne proizvajalce (1. IV.)

To so novi Fiati 850, ki smo jih kupili za vse, ki so že 20 let pri podjetju. (1. IV.)

SANJE IN. RESNICA OBCINSKEGA ODBORNIKA JOZETA

»GRADISOV VESTNIK« ★ Stran 5

Zgodilo se je

PRVEGA APRILA

■ Na Titovi cesti je zrasla dokaj na tihem nova poslovna zgradba centrale našega podjetja. Stoji nasproti »Kozolca«. Alojz Turel, ki je gradil zadnje vse stavbe na Titovi cesti, se sprašuje, kako, da vse doslej za to gradnjo on ni vedel, kar se zdi tudi nam čudno.

■ Upravni odbor podjetja je sklenil, da s 1. IV. uvede 42-urni delovni teden. Delali bomo eno soboto, nato bomo pa tri sobote prosti.

■ V računovodstvu na centrali podjetja so izračunali, da bo v aprilu vredna točka 156 dinarjev, kar je posledica izrednih uspehov v prvem četrtletju letošnjega leta.

■ Vsi upravni odbori poslovnih enot so sklenili, da letos ne bodo zaposlili nobenega novega delavca, ampak da si bodo med seboj pomagali s kadri. Tisti, ki ima preveč zaposlenih, jih bo dal tistemu, ki delovno silo rabi. Tako bodo predvidevanja letošnjega plana podjetja povsem uresničena. Cestitamo.

■ Gojenci sindikalne šole podjetja so prišli že na prakso v svoje poslovne enote. Že po prvih poročilih sodeč lahko rečemo, da so se izredno izkazali. Sindikalne podružnice so silno živahne, saj se pretaka po njihovih žilah sveže znanje. Vse so že imele posebne seje, na katerih so analizirale nastali položaj v zvezi z restrikcijami ter sprejele vrsto pobud, kako bi prebrodili nastalo stisko. Vse predloge in svoje zamisli so že pisмено sporočile upravnim odborom poslovnih enot. Med najpomembnejšimi uspehi poživiljenega sindikalnega dela pa velja vsekakor omeniti, da so se sindikalne podružnice usmerile k človeku, da se podrobno zanimajo, kako delavci živijo, kako je z njihovimi družinami, zlasti pa, kako zaposlene matere zmorejo vse domače in službene opravke. V večini podružnic so že sestavili plan dopustov, delujejo tudi posebne komisije, ki skrbijo za razvedrilo delavcev, za izlete, predavanja, filme in podobno. To so sicer šele prvi znaki povsem novega življenja v naših delovnih kolektivih, kolikšni bodo šele uspehi, ko bodo gojenci sindikalne šole le-to povsem zaključili. Tega si danes še ni mogoče povsem predstavljati.

Brigitte Bardot — »BB« — znana francoska filmska igralka, snema v Mehiki film »Zivela Marija«. Eno izmed glavnih vlog v tem filmu je dobil tudi tov. Praprotnik, šef nabavne službe gladbenega vodstva Ljubljana. — Film bodo vrteli v kinu »Metropol« 1. aprila ob 16.00 uri

Roger Moor pri Gradisu

Kulturno prosvetni oddelek sindikalnega odbora podjetja nam je letos pripravil posebno presenečenje. Povabil je namreč znanega angleškega filmskega igralca Rogerja Moora, ki je znan na televiziji in v filmskem svetu pod

imenom Simon Templar, naj obišče naš delovni kolektiv. Moor se je vabilu našega vrlega sindikalnega odbora podjetja rade volje odzval in tako ga bomo lahko še ta mesec pozdravili v svoji sredi.

Po razporedu obiskov naših poslovnih enot je prva na vrsti poslovna enota na Ravnah, kamor bo slovit igralec prispel natančno 1. IV. ob 16. uri, in sicer v sprejemnico samskega doma I. Tamkajšnji vneti igralci in igralki mu pripravljajo pristržno dobrodošlico v domačem krogu. Prav zaradi njihove dosedanje agilitnosti in kvalitete se je kulturno prosvetni oddelek sindikalnega odbora podjetja tudi odločil, da naj Simon Templar najprej obišče to poslovno enoto.

Ker pa je ta svetovni igralec znan kot dober detektiv, so se že začele razširjati v podjetju nekatere govorice, češ da ga pošiljajo v Ravne na odkrivanje, kdo ve česa. Zato je treba takoj izjaviti, da kulturno prosvetni oddelek ni imel prav nikakršnega drugega namena kot le to, da bi počastil ravenški kolektiv s tako visokim obiskom. Edin izmed vplivnih funkcionarjev pa je celo izjavil: »No, če delajo iz muhe slona, bomo pa razpored drugače sestavili in bomo Moora poslali najprej na Jesenice.«

Delo v Švici

Na centrali podjetja so povedali, da je že vse dogovorjeno, da bomo še letos prevzeli delo v Švici. Pogodbo je v imenu našega podjetja podpisal komercialni direktor tov. Goričar, v imenu švicarskega podjetja »Baumeister A. G.« pa ing. Rudolf Stolz.

Pogoji so za naše podjetje silno ugodni, kot zatrjujejo v centrali podjetja, vendar bodo podrobnosti znane šele kasneje, ko bodo pogodbo ratificirali na obeh straneh. Zvedeli pa smo, da bo strokovni delavec zaslužil na teden okrog 130 švicarskih frankov, in da bo dal za hrano in stanovanje okrog 30 frankov na teden.

Kadrovsko socialna služba podjetja je že razpisala prosta mesta zidarjev, tesarjev, železokrivcev in betonarjev, vendar je bilo zanimanje tolikšno, da so skoraj vsa mesta že oddana. Vsega skupaj bo šlo tja okrog 200 članov našega kolektiva. Prijaviti pa se je treba do zaključno 1. IV. na centrali podjetja (tovarišica Vika).

Prav tako so razpisana tudi mesta vodstva te nove poslovne enote. Oddana bodo najboljšim ponudnikom. Pismene prošnje z življenjepisom je poslali do 1. IV. tajništvu podjetja.

V Zahodno Nemčijo tudi družine

Iz zanesljivih virov se je izvedelo, da bodo mogle v Zahodno Nemčijo tudi družine naših članov, ki že delajo tam. Iz istih virov tudi povedo, da bodo šle tja lahko samo družine tistih članov kolektiva, ki so najmanj pol leta tam.

Potne stroške plača podjetje. Stanovanja pa so preskrbljena v zidanih barakah v novozgrajenem Gradisovem naselju.

Kdor želi potovati, naj se prijavi v kadrovsko socialni službi podjetja na centrali in sicer 1. IV. med 12. in 14. uro.

Zmaga na vsej črti

»Kaj takega se ni zgodilo v vsej zgodovini Gradisa,« je povedal inženir Milivoj Sircelj na redni mesečni tiskovni konferenci. Letošnji prvi april bo zgodovinski dan za vse naše podjetje. Prvič se je namreč pripetilo, da je ves beton, kar so ga poslale ednice v atest na centralo podjetja ali pa zavod za raziskavo materiala, dosegel natančno predpisano trdnost. Odstop je zares minimalen, saj dosega pri nekaterih enotah komaj borih dvajset odstotkov navzgor ali navzdol.

Upravni odbor podjetja se je že sestal na izredno sejo, brž ko so bili znani podrobni podatki o tako izrednem uspehu. Sklenil je, da je treba tako velik dogodek za podjetje nadvse svečano proslaviti in vabi vse, ki so karkoli in kolikorkoli prispevali k temu pomembnemu uspehu, naj se zberejo 1. IV. ob 14. uri v centrali podjetja na majhen prigrizek in na silce žganja. Pripravili bodo sulca v omaki, jerebice na raznju in nadevan bob. Stoli po izbiri.

Novo kegljišče Gradisa

V novi upravni zgradbi Gradisa na Titovi cesti v Ljubljani je tudi desetsteno kegljišče, s katerim se Gradisovci res lahko postavijo mednarodni ravni, da ustreza tudi jugoslovanskim standardom in da je tako potešana dolgoletna želja Gradisovih športnikov. Biro za projektiranje in razvoj pa bo tako prišel do prepotrebni prostorov na starem kegljišču.

Kegljišče je res najsodobnejše opremljeno. Lahko bi celo rekli, da predstavlja višek sodobne elektronike. Nad vsako stezo je namreč semafor v velikosti pol krat pol metra, na katerem je točno videti, kateri kegelj je podrt. Zraven je avtomatični računski stroj, ki sproti sešteva dosežen rezultat. Tako je treba samo pogledati na tablo in vse je jasno.

Posebna zanimivost tega kegljišča pa je skrajna desna steza, ki je namenjena samo gostom. Na njej je rekla avtomatika zadnjo besedo, saj teoretično ni mogoče podreti manj kot šest kegljev. Krogla in keglji se gibljejo namreč v elektromagnetnem polju in lete keglji na kup kot domine, kar povzroča posebno veselje nečim gostom. Tudi »planka« ni mogoča, ker je tudi sama steza v elektromagnetnem polju in teče krogla zato natanko po sredi steze. Posebna naprava pa povzroči, da krogla, tik preden zadene prvi kegelj, malce zaniha, kar povzroči pravi pokolj med keglji na splošno veselje gledalcev in v posebno zadovoljstvo kegljača.

Vso elektroniko so izdelali v CO Ljubljana, brezhibno deluje, kar je pripomoglo, da si pridobi naše podjetje na tem področju svetovni sloves. Zvedelo se je namreč, da si je kegljišče ogledala pretekli teden skupina japonskih strokovnjakov za galvanotermično plastiko, ki se je posebno zanimala, s kakšno močjo pritiskne krogla na kegelj na tem kegljišču.

Ob otvoritvi kegljišča bo veliko mednarodno tekmovanje, pri katerem bo nastopila vrsta najboljših kegljačev Sovjetske zveze in Burundija, jugoslovanske barve pa bo zastopala prva ekipa Gradisa. Otvoritev bo 1. IV. ob dvajseti uri zvečer.

Svetovno znana pevka Gigliola Cinquetti je 1. aprila obiskala naše gradbišče v Ormožu. Slavno pevko je pozdravil sektorski vodja Boro Zupančič

Delavski svet podjetja je sklenil, da se dodali vsem predstnikom podružnic za njihove potrebe nov avtomobil tipa 1300. Avtomobil lahko dvignejo 1. aprila na centrali podjetja

Seminar za tehnični strokovni kader. Želimo še več takih seminarjev, so v anketi napisali tečajniki

SKRB ZA STANDARD

Na vrsti so predvsem: družinska stanovanja

Potrebujemo jih še 363 — samske domove gradimo tam, kjer je to perspektivno

O stanovanjskem vprašanju v podjetju veliko razpravljamo. Stanje, kakršno je sedaj glede potreb družinskih stanovanj in v zvezi z nastanitvijo delavcev v samskih domovih, nikakor ni zadovoljivo.

Posebna komisija delavskega sveta se je lotila analize tega problema, pri čemer je imela najbolj pred očmi, kako je z družinskimi stanovanji.

Skupno je naše podjetje do sedaj zgradilo za svoje delavce 385 družinskih stanovanj, in sicer v vseh krajih Slovenije, kjer so sedeži poslovnih enot. Poleg tega smo stanovanjsko vprašanje reševali z odobravanjem posojil iz sredstev podjetja za individualno gradnjo stanovanj. Do sedaj je bilo danih posojil 104 posilcem, ki so svoja stanovanja delno že zgradili skupno s svojimi lastnimi prihranki, ali pa stanovanja še gradijo in bodo v kratkem rešili svoj problem.

Glede na potrebe po družinskih stanovanjih pa razpoložljiva sredstva podjetja daleč ne zadoščajo, da bi lahko položaj kaj kmalu rešili.

Samo po ugotovitvah na podlagi vloženih prošenj naših delavcev je potrebno še 363 družinskih stanovanj. Med temi prosilci so naši delavci, ki praktično nimajo stanovanja ali stanujejo v nevdržnih razmerah.

To število pa nikakor ni dokončno. Upoštevati je treba še tiste, ki prošnje sploh niso vložili, ker je tako malo upanja, da bi bile ugodno rešene, prav tako pa nimajo stanovanja oz. stanujejo ločeno od družine ali pa se vsak dan vozijo iz daljne okolice na delo. Poleg tega stanuje v začasnih barakah, ki so bile namenjene samo samskim delavcem, 56 družin naših delavcev, ki so se v zadnjem času postopoma priselile. Prostori, kjer sedaj stanujejo, ne ustrezajo za družinska stanovanja in povzročajo tako pereč socialni problem, čeprav smo z različnimi ukrepi hoteli preprečiti vseljevanje družin v neprimerne prostore.

Ce bi hoteli takoj rešiti nujne prošnje za stanovanje, bi potrebovali najmanj tri milijarde dinarjev sredstev. Pri sedanjem ustvarjanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo pa bo možno to vprašanje rešiti šele v kakih 10 do 15 letih.

Takšne so torej ugotovitve, ki so bile predložene organom

„Gradisov vestnik“

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. — Tiska tiskarna »Tone« Tomšiča v Ljubljani — Izhaja mesečno

»TEGALE BOMO PA ZRIHTALI...«

Na velikem gradbišču Srednja Drava, kjer bo čez nekaj let stala velika hidroelektrarna, hrumijo mnogi stroji. Veliki in mali. Med njimi soha tudi orjaški motorni skreper ameriške znamke »Michigan«. Kar 10 ali še več kubikov kamena in prsti zajame hkrati ta kolos. Ampak to šele nekaj dni. Prej je ta silak dolgo tedne počival. Pokvarjen.

Septembra lani so se na skreperju pokvarile lamele v sklopki. Lamela je sicer malenkostna stvarca v primerjavi z dimenzijami vsega skreperja. Ampak osak otrok že danes ve, da avto brez sklopke ne more nikamor. In tudi skreper je nemočen, če nima v redu sklopke.

Na gradbišču so bili nervozni. Kako tudi ne. Vsaka obratovalna ura za ta veliki stroj velja 16.000 dinarjev. Toda vraga, kje dobiti rezervo lamele za sklopko. Telefoni so peli na vse strani, ampak sklopke oziroma lamele ni imel nihče. Saj vsi vemo, kak križ je pri nas z rezervnimi deli. Še domačih ne dobiš, kje pa še za tak ameriški stroj.

Februaria je prišel na gradbišče strojni referent Marko Juvančič iz Celja. Povedali so mu, da skreper že dolgo stoji brez haska.

Ko si ga je ogledal, je malo pomislil, potem pa dejal:

»Fantje, tega pa bomo zrihtali...«

In res se je lotil dela. Najprej je poskusil na poseben način, ampak ni šlo. Potem pa je poskusil nekoliko drugače kot prvič. Lamele, ki jih je sam izdelal, je enostavno prikočičil na sklopko. Pri tem mu je neumorno in požrtvovalno pomagal strojnik Zabkar.

Čez nekaj dni, ko so v sklopko vložili doma izdelane ferode, so skreper pognali. To je bilo 4. marca. Stroj je po tегnil, kot bi mu sklopko popravili v kakšni tovarni v ZDA. In brezhibno je spet »oral« po gradbišču dan za dnem, kot bi bil nov.

In koliko je veljalo popravilo? Za lamelo, izdelano na gradbišču je strojni referent Juvančič porabil okrog 16.000 din. Toliko, kot velja ena obratovalna ura za skreper »Michigan«.

upravljanja v podjetju in so bili s tem v zvezi sprejeti določeni ukrepi. Tako je upravni odbor podjetja — spričo tega, da je zelo malo upanja, da bi stanovanjsko vprašanje rešili samo z nakupom in dodelitvijo stanovanj, priporočil enotam, katerih dolžnost je, da z lastnimi sredstvi rešujejo ta problem, naj v večji meri dajejo posojila za individualno gradnjo in da organizirano ustanavljajo stanovanjske zadruge prosilcev — članov kolektiva.

Dalje je delavski svet podjetja naročil enotam, naj svoja razpoložljiva sredstva, dosežena po zaključnem računu za leto 1964 smotno angažirajo in pred razporeditvijo pošljejo svoj predlog delavskemu svetu.

Prav gotovo ni treba posebej poudarjati, da urejene družinske in stanovanjske razmere močno vplivajo na delovno sposobnost človeka in na boljšo produktivnost. S tem pa je dosežena večja proizvodnja in se še nadalje zvišuje standard delovnega človeka.

Vlaganje sredstev v družbeni standard pomeni torej dobro naložene investicije, ki se dobro rentirajo. Zato naj se poleg investicijskega vlaganja v nove stroje na prvo mesto postavi družbeni standard, da se zagotovi nenehni porast proizvodnje in povečuje storilnost ter s tem tudi družbeni standard našega delovnega človeka.

Razmere v zvezi z nastanitvijo delavcev v samskih domovih prav tako niso zadovoljive. Če pogledamo kapacitete naših naselij, bi ugotovili, da imamo ležišče dovolj. Trenutno je na razpolago v podjetju 4180 ležišč. Takoj pa je treba reči, da stanuje od tega števila v dobrih zidanih samskih domovih samo 1309 naših delavcev, 2871 pa jih je v že skoraj dotrajanih začasnih barakah. Nekatere od teh so bile postavljene že pred 15 leti in je vsakršno popravilo brezuspešno, ker dejansko razpadajo.

Kakor je nujno graditi družinska stanovanja, je treba prav tako omogočiti dostojno bivanje tistim delavcem, ki delajo pri nas ločeni od svoje družine ali pa si družine še niso ustvarili.

Tudi temu vprašanju so organi upravljanja posvetili precej časa in ga temeljito obravnavali. Pri odločanju o gradnji samskih domov pa je treba upoštevati celotno stanje podjetja in spričo pomankanja sredstev reševati najbolj pereče probleme. Pri tem pa je treba seveda upoštevati tudi perspektive v dohodnem bazenu.

Z. R.

S tečaja za finančno-korecijski kader. Na sliki del tečajnic s skromnim darilom, ki so ga prejele za dan žena

Čimveč sodelovanja

Na nedavnem sestanku štipendistov našega podjetja se je v sejni dvorani zbralo 84 študentov. To so mladi ljudje, polni želja in načrtov. Študente, bodoče člane kolektiva, je v imenu organov upravljanja pozdravil tudi predsednik upravnega odbora podjetja ing. Rudi Cerkovnik.

Na sestanku so se pogovarili o novih oblikah nagrajevanja študentov, o problemih študija in povezave s podjetjem.

Za stalno pridobivanje ustreznih strokovnih kadrov je potrebna jasno določena smer kadrovske politike oziroma izobraževanja in štipendiranja. Tega se je naše podjetje, predvsem v zadnjih treh letih, v celoti zavedalo. Danes štipendiramo na rednih in izrednih šolah 149 študentov, kar stane podjetje okrog 60 milijonov letno. Seveda so tu zajeti delovodje in člani kolektiva, ki se nahajajo na dopolnilnem izobraževanju.

V pogojih razširjene produkcije kadrov je štipendiranje najboljše oblika vzgoje bodočih strokovnjakov. Ta oblika v celoti omogoča najširše možnosti povezave med štipendistom in podjetjem. Prav to pa je bila glavna vsebina razprave. Studentje si želijo čimveč povezave s podjetjem. Zanimajo jih vse, kar se dogaja v podjetju. Zato so tudi vsi soglasno želeli, da bi tudi oni dobivali naše glasilo. Mnogo je bilo govora tudi o počitniški praksi. Studentom na obvezni praksi vse

premalo pomagajo in premalo je konkretnega in organiziranega dela z njimi. Dostikrat so prepuščeni sami sebi. Želja študentov je tudi, da bi po končanem študiju prešli skozi več faz dela, da bi boljše spoznali podjetje.

Pri obravnavi nagrajevanja študentov je večina menila, da je sistem v redu, le razlika med odličnim in prav dobrim uspehom je prevelika. Študenti fakultet pa želijo, da se prva in druga stopnja ne ločita. Izbrali so posebno komisijo, v kateri sodelujejo v glavnem slušatelji fakultet, ki bo ponovno proučila nagrajevanje na fakultetah.

Na splošno pa je prevladovalo mnenje, da so taki sestanki zelo koristni predvsem zaradi medsebojnega spoznavanja in informiranja, ker se tako študentje že prej spoznajo s problematiko podjetja in obratno.

Studentje — štipendisti so se razšli v prijetnem vzdušju, vsi pa so želeli, da se čimprej vidijo. Ob zaključku zadnjega letnika, pa naj jim podjetje omogoči udeležbo na skupinskih izletih, med prakso pa čimveč organiziranega strokovnega dela.

MALI INTERVJU

GRADITELJ NA TITOVİ CESTI

Čas neopazno hiti mimo nas in tako morda tudi delovodja Alojz Turel še sam ni prav dobro vedel, kdaj ga je dohitel »Abraham«. Pa ga je le dočkal in proslavljal, točno 31. marca letos.

»Leta 1931 sem pribežal iz Italije, iz Renč pri Gorici, v Jugoslavijo,« je pripovedoval. »Potem sem delal v raznih podjetjih, enkrat tu, drugič tam.«

»Kakšen pa je bil kaj pred vojno kruh zidarja?«

»Precej grenak,« je odornil. »Na uro smo dobili 5 do 6 dinarjev. Delali smo samo poleti, od aprila do oktobra. Pozimi pa smo zahajali na boro dela. Včasih so se nas usmili in nam dali kakšno podporo. Delali pa smo kot črna živina. Tisti, ki ni znal pošle zavijati rokavov, se je lahko kaj kmalu poslovil od svojega poklica.«

Po težkih vojnih letih, ki jih je tovariš Turel prebil v taborišču na Rabu in v Trevisu, je takoj po osvoboditvi spet prišel med gradbince. Že leta 1945 je začel v našem kolektivu obnavljati porušeno domovino. Delal je v Beogradu, na Bledu, v Zagrebu, na Brdu in v Ljubljani. Zadnja leta pa je delal v glavnem na Titovi cesti: na »Kozolecu«, na konzorciju in končno še na stabbi Na-me. Če bi delal še na podbozu, bi skorajda Titovo cesto res lahko imenovali tudi — Turelovo. Tako so se med razgovorom pošalili njegovi tovariši.

»Ali se morda v vseh dolgih 20 letih, ko ste bili pri Gradisu, spominjate objekta, ki bi imel izdelane prav vse načrte?« sem pobaral jubilarja.

»Ne, takšnega objekta pa menda pri nas ni bilo,« je odkimal tovariš Turel.

»Kaj pa pred vojno?« sem vprašal.

»Ja, veste, takrat je bila pa druga muzika,« se je nasmejal. »Takrat se je delalo točno po načrtih. Vse je bilo že vnaprej pripravljeno. Lastnik — danes pravimo investitor — je bil privatni kapitalist in vsako spremembo, vsako improvizacijo, bi pač moral plačati iz lastnega žepa.«

Na Turnišču je že precej videti

Velika farma bekonov na Turnišču pri Ptuj, kjer bodo vsako leto vzredili okrog 50.000 mesnatih prašičev, je že skoraj celoti dobila svoje »konture«. Tisti, ki so bili na tem velikem gradbišču lani poleti in ga obiščejo te dni, bodo morali priznati, da je zdaj tu res že veliko videti. Trenutno gradijo naši delavci 7 »porodnišnic«. Na štirih je še precej dela, na treh nekoliko manj, medtem ko so 4 porodnišnice popolnoma dograjene. Razen tega bo kmalu dograjeno eno pitališče (eno je že popolnoma končano), še 7 pitališč pa bo treba zgraditi. Kotlarna je funkcionalno končana, čaka le še na fasado. Tudi na upravnem poslopju bo treba urediti v glavnem le še fasado, vrh tega pa bo na farmi treba do poletja napraviti še ograjo in ceste. Po približnih računih bo na tem gradbišču še za kakih 500 milijonov gradbenih del.

Na Turnišču je trenutno zaposlenih 257 delavcev, ki bodo kmalu začeli delati v akordnem sistemu. To namreč ljudje sami zahtevajo. Lani jeseni se je ta ekonomska enota precej razredčila, okrog 110 ljudi je odšlo na lastno željo ali pa jih je podjetje odpustilo zaradi nezadovoljivih delovnih rezultatov.

Kljub mrazu so na gradbišču delali celo zimo. Pre-

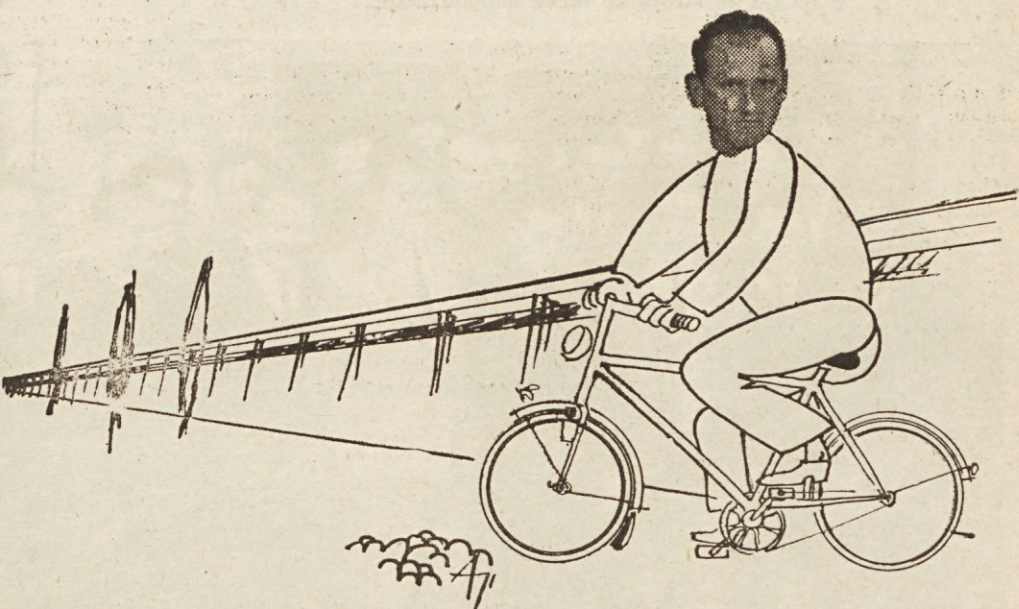
cej ljudi je sicer izmenoma odšlo pozimi na dopust, nekateri so pozimi izkoristili še lanski dopust, ki ga niso mogli izrabiti poleti, drugi so odšli tudi na neplačane dopuste. Vendar je te dni sezona dopustov že skoraj končana, saj je že pred duri april, ko bo treba prav krepko pljunuti v dlani.

Na Turnišču smo izvede-

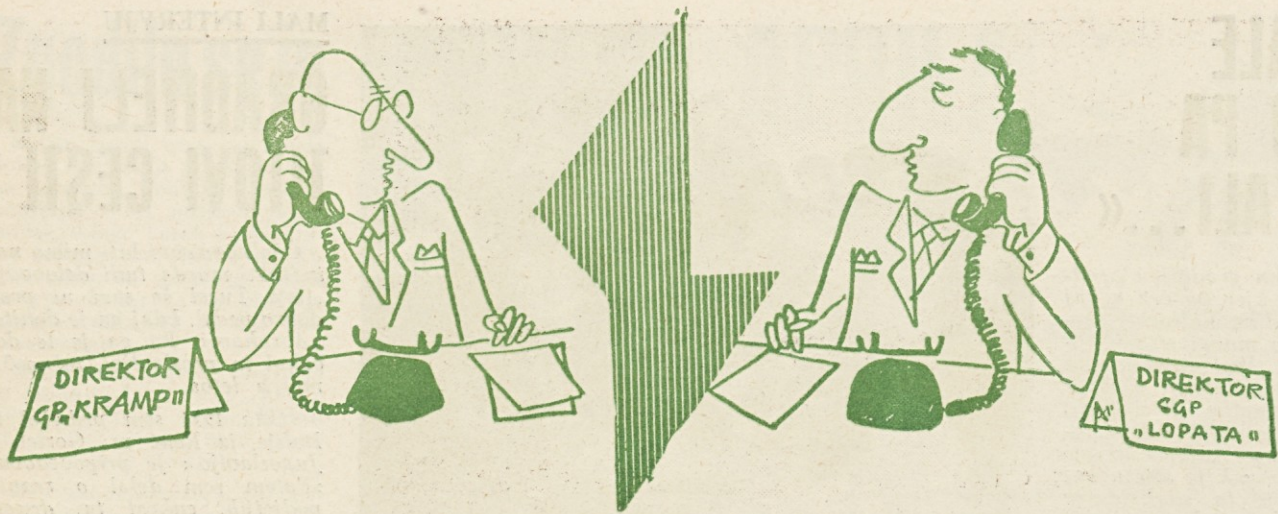
li, da doslej ni bilo kakih večjih težav z materialom, niti s cementom niti z lesom, le z betonskim železom se je tu in tam nekoliko zataknilo. S hrano so ljudje v glavnem zadovoljni. Pripravljajo jo v menzi v Kidričevem in razvažajo na gradbišča ob Dravi in na Turnišče. Doslej je cena hrane ostala neizpremenjena, vendar je

slišati glasove, da bo treba hrano spričo splošnih podražitev prehranbenih izdelkov nekoliko podražiti.

Farma bekonov v Turnišču bo letos povsem dograjena; če ne bo vmes nepredvidenih zaprek (in upajmo, da jih ne bo), bo ta velik kmetijski objekt predan svojemu namenu letos ob občinskem prazniku Ptuj, tj. 4. avgusta.

Delovodji Vinku bo moralo podjetje nabaviti vsaj kolo, da bo imel pregled nad svojim gradbiščem

»Dragi kolega, ker imamo pri nas preveč dela, ti za prihodnji mesec odstopam nekaj naročil...«

V imenu kolektiva Maribor je navzočim ženam čestital k prazniku žena Lado Janžekovič

Takole so v Ljubljani pokopali pusta. No, za leto dni bo vsaj mir pred njim

Likof z dvema godbama

V gradbenem vodstvu Ljubljana bodo imeli v aprilu spet enega »Abrahama«, ki je že precejšnjo vrsto let v našem kolektivu. To je kvalificirani zidar Franc Pirnat, rojen 20. aprila 1915 v Trzinu.

»V Gradis sem prišel leta 1949,« je pripovedoval. »So me kar mobilizirali in hajd v Gradis.«

»In kje ste potem delali?«
»O, to je bila dolga pot. Najprej na HE Medvode, potem na HE Moste in končno še na HE Savica. Pa še v Litostroju, v tovarni močnih krmil, na »kozolcu«, konzorciju in zdaj na Na-mi.«

»Se morda spominjate kakšnega prav imenitnega likofa?«

»Seveda, na Savici v Bohinju,« je dejal. »To je bil likof! Takih danes ni več. Jedli in pili smo dva dni in celo noč vmes, pa še dve godbi sta nam igrali za zabavo in ples.«

Tovariš Pirnat ima tudi že sina, ki je prav tako kot zidar zaposlen v našem kolektivu. Pirnat senior pravi, da je mlaši že cel »kerlec«, saj je že oženjen, samo še naraščaja nima.

»Kaj bi pa priporočali mladini, ki danes prihaja v gradbeništvo?« sem ga pobaral.

»Naj dela dobro,« je kratko odgovoril.

»Mar mladi niso dobri zidarji?« sem hotel vedeti.

»Nekateri že. Vsi pa ne,« je pojasnjeval. »Saj veste, kako je danes. Precej mladine je tako — bolj na luksuz, kot pravimo. No ja, vsi pa niso taki, je tudi dosti dobrih.«

»In kaj je vaš konjiček, ko zapustite gradbišče?« sem vprašal.

»Gasilec sem,« je odvrnil skoraj ponosno. In še je dodal, da bo menda tudi med gasilci skorajda učkal malega »Abrahama«, tako dolgo že sodeluje v trzinski gasilski četi.

Spodaj desno: Najnovejša slika iz Toplarne. Dela hitro napredujejo
Spodaj levo: Zeljna praktičnega znanja se je prejšnji teden zbrala na Pohorju prva skupina naših delovodij

Trije jeseniški »asi« Zrim, Bertoneclj, ing. Mohar

Se lep pozdrav iz Kopra

Pozdrav iz domovine. Skupina tesarjev in zidarjev pred odhodom v Nemčijo

S tečaja za strojnike težke mehanizacije

